

Meidän keskellämme

Matt. 13: 24-30

Saarna Espoon tuomiokirkossa 10.2.2019

Viime vuosien aikana olen kulkenut useaan otteeseen junalla Geneven ja Strasbourgin väliä. Matkan aikana joutuu vaihtamaan junaa kaksi tai kolme kertaa. Yksi näistä vaihdoista tapahtuu aina Baselin kaupungissa. Samalla ylitän Sveitsin ja Ranskan välisen rajan. Rajaa ei juurikaan huomaa, ellei kiinnitä huomiota ihmisvirtaa katseellaan seuraaviin tullivirkailijoihin.

Vuosisatojen aikana tämän rajan puolesta ja sen paikasta on kuitenkin sodittu moneen kertaan.

Yhdenlaisesta rajanylityksestä puhuu tämänpäiväinen evankeliumitekstimmekin. Taivasten valtakunta on Matteuksen evankeliumin keskeisiä teemoja. Itse asiassa puhe taivasten tai Jumalan valtakunnasta muodostaa Jeesuksen koko julistuksen punaisen langan: kaiken Luoja ei ole jäänyt taivaalliseen tuonpuoleisuuteen, vaan kurottuu kohti luotujaan, kohti ihmistä, murtaa taivaan ja maan välillä kulkeneen rajan. Uusi maailmanaika on alkanut. ”Jumalan valtakunta on tullut lähelle”.

Se sanoma on niin radikaali, niin tärkeä, että Jeesus puhuu siitä Uudessa testamentissa pitkälti toistasataa kertaa. Puhuu valtakunnasta sekä suoraan että yrittää tehdä sitä ymmärrettäväksi vertausten avulla.

Päivälleen 72 vuotta sitten allekirjoitettiin Pariisin rauhansopimus, joka päätti toisen maailmansodan. Rauhan hintana olivat uudet rajat, jotka muuttivat suomalaistakin yhteiskuntaan perustavanlaatuisesti. Luovutetuilta alueilta evakuoitulle siirtoväelle ja monille heidän jälkeläisistään tämä rajanveto muodostaa edelleen ison osan omaa identiteettiä. Suurin haaste oli ehkä kuitenkin kulttuurien välisen ja toiseuden tunteen rajan ylittäminen.

Meissä asuu syvällä tarve rakentaa rajoja. Rajoja oman maanosamme, rajoja oman maamme, rajoja oman kulttuurin, seurakunnan tai uskonyhteisön ympärille. Haluamme määritellä kuka kuuluu niiden sisäpuolelle, kuka suljetaan ulos, ja millä perusteella. Kun keinot tai tahto yhteisten ongelmien ratkomiseksi ovat vähissä, ryhdytään rakentamaan muureja ja luomaan viholliskuvia.

Yhteisiä pelisääntöjä ja normeja tarvitaan heikoimpien ja kaikkein haavoittuvimassa asemassa olevien suojelemiseksi. Siksi rajoja on vedettävä oikean ja väärän toiminnan, ei koskaan oikean- ja vääränlaisiksi määriteltujen ihmisten välille.

Samanlaisten ja samanmielisten joukossa koemme olevamme turvassa. Rajanveto meikäläisten ja heikäläisten välillä tuntuu oivalta ratkaisulta ongelmiin. – Ja kuitenkin: samanmielistenkin joukossa me olemme kaikki erilaisia ja ainutlaatuisia, kukin oman elämäntarinamme ja historiamme muokkaamia. Ei ole niin pientä yhteisöä, etteikö se todellisuudessa olisi moninainen. Samanmielisten yhteisö on illuusio, kuvitelma, jota ei ole.

Eikä tarvitsekaan olla. Sillä niin kuin Jeesuksen vertauksessa vehnän ja rikkaruohojen annetaan kasvaa samassa pellossa, meillekin tekee hyvää elää ja olla vuorovaikutuksessa monenlaisten ihmisten kanssa. Se mikä meitä yhdistää ei ole samankaltaisuus, vaan se että me olemme kaikki Jumalan kuvia. Jumalan kuvia ja siksi yhtä arvokkaita. Meihin kaikkiin on kylvetty hyvä vehnänyvä.

Hyvän ja pahan, oikean ja väärän, synnin ja pelastuksen raja ei kulje meidän välillämme. Se kulkee sisällämme. Meissä jokaisessa asuu hyvä ja paha, itsekkyyys ja rakkaus. Meistä jokainen on samanaikaisesti syntinen ja vanhurskas, syyllinen ja armahdettu. Siksi kukaan meistä ei ole sellaisessa asemassa, jossa voisi osoittaa toista ja sanoa: mene pois, sinä et kuulu joukkoon, sinä et kuulu tänne. Kun peltotyöläiset Jeesuksen vertauksessa kysyvät isännältä: 'Tahdotko, että menemme kitkemään rikkaviljan pois?' hän vastaa 'En' ja lupaa itse pitää huolen siitä ajallaan.

Mitä meidän sitten pitäisi tehdä?

Jeesus kehottaa meitä etsimään Jumalan valtakuntaa. "Tulkoon sinun valtakuntasi" hän opettaa meitä rukoilemaan. Rajanvedon sijaan meidän tehtävämme on rukoilla Jumalan valtakunnan toteutumisen puolesta, ja elää niin, että se voisi murtautua jo nyt tähän todellisuuteen.

Taivasten valtakunta on lahja, salaisuus, mysteeri, joka on aivan muuta kuin mitä voimme kuvitella ja jonka todellisuuden ymmärrämme vasta kun se toteutuu täydellisenä. Sellaisena, jollaisena Jumala itse sen näkee. "Jumalan valtakunta on teidän keskellänne", lupaa Jeesus. Jo nyt – eikä kuitenkaan vielä.

Palataan vielä hetkeksi Baselin vanhaan asemahalliin. Tarkkasilmäinen matkustavainen huomaa seinässä pienen messinkikyltin. Kyltissä kerrotaan, että vuosina 1917-1918, siis ensimmäisen maailmansodan repiessä Eurooppaa, Baselin kaupungin asukkaat ottivat vastaan 192 000 miehitetystä Ranskasta paennutta pakolaista. Tälläisinä hetkinä näemme vilauksen siitä todellisuudesta, johon Jumala meitä kutsuu. Vilauksen rajat ylittävästä vieraanvaraisuudesta, yhteisvastuusta ja rakkaudesta.

Taivasten valtakunta on myös tehtävä, kutsu Jumalan työtoveruuteen - työhön ja rukoukseen niin, että kaikesta huolimatta oikeudenmukaisuus, rauha ja sovinto toteutuisivat tässä maailmassa. On luotettava siihen, että valtakunta kasvaa ja kukoistaa vastoin käymisistä huolimatta, sillä viime kädessä sen kasvun antaa Jumala itse. On luotettava ja suostuttava siihen, että taivasten valtakuntaan kutsutaan kaikkia - sinua ja minua.

Viimeisten kuukausien aikana minulta on kysytty useaan otteeseen, miltä Espoon hiippakunta vaikuttaa. Sen perusteella mitä olen nähnyt ja kuullut, olen voinut sanoa, että Espoon hiippakunta vaikuttaa kallisarvoiselta yhteisöltä. Tänne mahtuu monenlaista seurakuntaa. Seurakuntiin mahtuu monenlaista porukkaa: etsijöitä ja arkoja kyselijöitä, kritikoita ja herätysliikeväkeä, vastuunkantajiakin ihan joka lähtöön. Mikä on kallisarvoista on ymmärrys siitä, että tämän kaiken kirjavuuden keskellä meitä yhdistää kutsu rakentaa tätä hiippakuntaa ja Kristuksen kirkkoa yhdessä. Se kutsu on suurempi kuin mikään välillämme vedetty raja. Se kutsu kantaa tätä hiippakuntaa jatkossakin.

Taivasten valtakunta on jo nyt meidän keskellämme. Tänäänkin, tässä kaoottiselta vaikuttavassa ja alati muuttuvassa meitä ympäröivässä todellisuudessa. Tänäänkin täällä Espoon tuomiokirkossa. Taivasten valtakunta on tullut keskellemme Jeesuksessa Kristuksessa. Jumalassa, joka syntyy ihmiseksi, elää ihmisen elämän, kuolee meidän ihmisten käsissä. Kristuksessa, joka voittaa kuoleman. Sovituksessa, joka kutsuu meitä sovintoon keskenämme.

Hetken kuluttua meitä kutsutaan ehtoollispöytään. Leivässä ja viinissä Kristus antaa itsensä meille. Kristus murtuu, jotta meidän rajamme murtuisivat ja yhteys keskellämme tulisi ehjäksi jälleen.